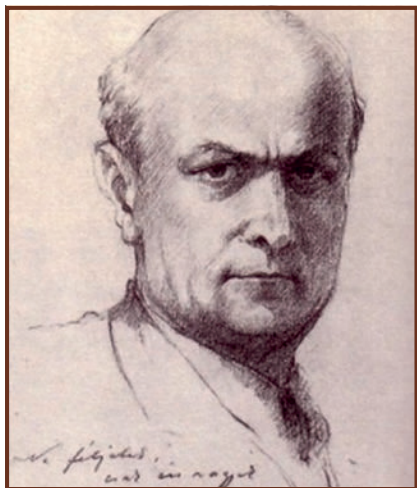

Márton Lajos és a jászberényi ferencesek

(Székelyudvarhely, 1891. február 27. – Budapest, 1953. január 26.) festőművész, illusztrátor, templomfestő, bélyegtervező, grafikus, plakáttervező

Tanulmányait Székelyudvarhelyen a Nagymező utcai polgári iskolában végezte. Kora ifúságától fogva részt vett a Regnum Marianum munkájában. Középkorától a Magyar Cserkész, a Zászlónk, a Vezetők Lapja, majd a Jóbarát illusztrátora volt. 1907–1911-ig Újvári Ignác tanítványa volt a budapesti Iparművészeti Iskola festő szakán. Vázlatfüzetében örökítette meg a különféle cserkész táborokat, cserkész rendezvényeket. Tóth Tihamér pap, tanár, püspök műveit is rendszeresen illusztrálta. Több mint 500 vallási tárgyú képeslapot rajzolt, 8000 rajza maradt fenn. Az 1938-as Eucharisztikus Világtalálkozóra bélyegeket tervezett. Kiállítása volt a Könyves Kálmány Szalonban 1916-ban, a Nemzeti Szalonban 1926-ban és 1928-ban. 1938-ban Szalma Istvánnal kifestette az országjáró körútra induló Szent Jobbot szállító aranyvonatot.

1953. január 26-án, Budapesten hunyt el, a Farkasréti temetőben temették el. Születésének 100. évfordulóján hamvait az Országúti Ferences Templom kriptájában Kékesi László urnafülkéjében helyezték el.

Könyvillusztrációi jelentek 1920-tól kezdve, összesen 92 ilyen könyvet sikerült fellelnem. Közülük 40 templomban láthatók freskói, oltárképei: Balassagyarmat, Budapest III. ker. Segítő Szűz Má-

ria kápolna, Központi Papnevelő Intézet kápolnájának üvegablakai, templomunk főoltárképe, és a Szent József oltár, Cibakháza, Csongrád, Gölle, Gödöllő premontrei rendház kápolnája, Gyöngyös, Máriabesnyői kapucinus templom, 1935. Nagyecsed (3 oltárkép), 1936. Budapest-Rákócziánium, Erzsébet Leányárvaház kápolnája, Szegénygondozó Nővérek kápolnája Ludány, 1937. Hatvan – ferences templom freskói, **Jászberény – Szent Teréz oltár**, Nógrádpatak, Szécsény, 1938. Amerikai Premontrei rendház, Cibakháza, Salgótarján-Szent József telep, Simontornya, Szentcsanak, Szolnok, 1942. Hadikfalva, váci szeminárium kápolnája, Temerin, Debrecen-Szent István Templom, Soltszentimre, 1943. Szentcsanak-Szent Jézus Szíve Templom, 1944. Palotás, 1945. Kálló.

1936-ban hívták meg a jászberényi ferences kápolna kifestésére. Először június 18-án érkezett meg a művész, amikor is felmérte a kápolnát, egyeztetett az elképzeléseket. Röviddel utána meghívták Porciunkula ünnepére is, ahol tréfás rajzaival szórakoztatta a rendház tagjait. Augusztus 3-án rögzítették a megállapodást, és szeptemberben fogott hozzá a kápolna festéséhez. Sajnos a háztörténet nem emlékezik meg róla, hogy mikor kezdte el a munkát, s történt-e valami érdekesség. November 25-én, Alexandriai Szent Katalin ünnepén áldotta meg a kápolnát P. Schrotty Pál tartományfőnök. Ő támogatta a munkálatok költségeit is, mely 2000 Pengőbe került.

1937 márciusában Tassi asztalos mester készítette el az új Lisieux-i Szent Teréz oltár szerkezetét. A háztörténet jegyzője megjegyzi, hogy igen jól sikerült. Márton Lajos megfestette az oltárképet is, felhelyezés előtt még kitették a híveknek szemlélésre.

1946. március 19-én áldották meg az újonnan készült Szent József képet, melyet Márton Lajos „utólérhetetlen bájjal festett meg”, s a kórus alatt helyezték el.

1946. október 27. *„Krisztus Király ünnepén áldotta meg P. Gergely a diákmiséen a gyermek Jézus képét – Márton Lajos festőművész olajfestményét. A templomban helyeztük el avval a szándékkal, hogy később miniatűr oltárra kerül s az oltárt a gyermekek gondozzák, hogy így nevelődjének a templom és az oltárok gondozására”* – írja a plébánia-történet jegyzője.

A háztörténet utolsó kötete, melyet 1937-ben kezdtek írni sajnos elvezett, így csak szóbeli közlésből tudhatjuk, hogy rendház ebédlőjét is ő festette ki.

fr. Varga Kamill ferences szerzetes

HÍRES FÜLÖP- SZÁLLÁSIK Vámos Károly (1938–2013)

Magyar – német szakos
középkiskolai tanár

Egy kecskeméti tanáregyéniség, a Kecskeméti Katona József Gimnázium 16 éven át volt igazgatóhelyettese

Vámos Károly 1938. április 5-én, Fülöpszálláson látta meg a napvilágot, egy nagyon szegény család első szülötteként. Édesapja, akitől a Károly nevet kapta, 1915-ben született, fiatal korában béresként dolgozott. 1937-ben Kozma Saroltával kötött házassága után földművelésből és – mivel ezeremester volt – mindenfajta egyéb munkából próbálta eltartani családját. A II. világháborúban tüzerként harcolt, orosz hadifogságba hurcolták. Amikor a családja már minden reményét elvesztette, 1946-ban beteg, 47 kilósan egy bányában szerzett sérülése miatt hazajöhetett. Az 1950-es évek mélyszegénysége után az Útfenntartó Vállalatnál dolgozott nyugdíjazásáig. Édesanyja 1919-ben született egy hatgyermekes gazdálkodó család 6. gyermekeként. Az ő öröksége volt a családi házuk és a hozzá tartozó két kisholdas föld (kert). Éppen ezért szülei nem is akarták a szegény, nincstelen legényhez feleségül adni. A házasságkötés után egész életében a háztartást vezette, illetve a kertet művelte. 1949 szeptemberében, 11 és fél év után megszületett kishúga, Sárka, akit nagyon szeretett, óvott és védett.

Az édesanya fiatalon, 55 éves korában hunyt el 1974-ben, idegei akkora már teljesen tönkre mentek, de halálát tüdőembólia okozta. Férje öt év múlva, 1979-ben 64 évesen követte őt, mindketten a fülöpszállási református temetőben nyugszanak. Vámos Károly elemi iskolai tanulmányait Fülöpszálláson végezte. Bár nyolc éven át kitűnő tanuló volt, esztorgályos ipari tanuló vagy traktoros akart lenni, elsősorban a pénz miatt. Ám tanárai unszolására szülei beleegyeztek, hogy gimnáziumban folytassa tanulmányait. Ehhez egy kis anyagi segítséget a községi tanácstól kapott. Így lett 1952 szeptember 1-től a kunszentmiklósi Damjanich Já-